

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 8453/20

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

המבקש: יונתן חיים אבלס

נגד

- המשיבים:
1. יצים אוברסיס
  2. עו"ד אמיר שושני
  3. הכונס הרשמי
  4. בנק מזרחי טפחות

בקשת רשות ערעור על החלטות בית המשפט המחוזי בירושלים מימים 4.11.2020 ו-22.11.2020 בפש"ר 34694-08-11 שניתנו על ידי כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס

בשם המבקש: בעצמו

בשם המשיב 2: בעצמו

בשם המשיב 3: עו"ד אסף ברקוביץ'

בשם הבנק: עו"ד ישראל בכר

החלטה

לפניי בקשת רשות ערעור על החלטות בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס) מהימים 4.11.2020 ו-22.11.2020 בפש"ר 34694-08-11, במסגרתן נדחתה בקשתו של המבקש, מר יונתן חיים אבלס, להארכת מועד להסדרת חובו לבנק מזרחי-טפחות בע"מ (המשיב 4. להלן: הבנק), ונחתמה פסיקתא לעניין מימוש השעבוד שהוטל על בית מגוריו לטובת הבנק (להלן: הפסיקתא). לצד בקשת רשות הערעור הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע.

1. המבקש הינו הבעלים והמנהל היחיד של חברת צ'ירפולי צ'יינג'ד בע"מ (בפירוק) (להלן: חברת צ'ירפולי), ושל חברת יצים אוברסיס בע"מ (המשיבה 1. להלן: חברת יצים; ויחד עם חברת צ'ירפולי: שתי החברות). להלן תמצית ההליכים המשפטיים הרלוונטיים בעניינם של המבקש ושתי החברות:

א. ביום 21.8.2011 הגיש נושה של המבקש בקשה לפירוק חברת צ'ירפולי ובקשה לכינוס נכסיו של המבקש ולהכרזתו כפושט רגל (פר"ק (מחוזי י-ם) 08-34645-11 לסקין נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז ירושלים (להלן: הליך הפירוק), ו-פש"ר (מחוזי י-ם) 11-08-34694 לסקין נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז ירושלים (להלן: הליך פשיטת הרגל), בהתאמה. יצוין כי הליך הפירוק והליך פשיטת הרגל אוחדו). בחלוף כשנה, ביום 4.9.2012 נתן בית המשפט קמא צו לפירוק חברת צ'ירפולי וכן צו לכינוס נכסיו של המבקש, ומינה מנהל מיוחד. ואולם, ביום 8.1.2013 אושרה החלפה של בעל התפקיד, ועו"ד אמיר שושני מונה למפרק של חברת צ'ירפולי ולמנהל מיוחד לנכסי המבקש (המשיב 2. להלן: הנאמן).

ב. לצד הליכים אלה מנהל הבנק הליכי הוצאה לפועל למימוש מספר נכסים ששועבדו לטובתו על ידי המבקש ורעייתו וחברת יצים (להלן: הליכי ההוצאה לפועל). בהקשר זה, יצוין כי המבקש ורעייתו שעבדו לטובת הבנק, בין היתר, את זכויותיהם בדירת מגורים ברחוב ששת הימים 17 בירושלים (גוש 30657, חלקה 23, תת-חלקה 3. להלן: דירת המגורים), וחברת יצים שעבדה לטובת הבנק את זכויותיה ב-4 חנויות מסחריות (להלן: הנכסים המסחריים). בנוסף, חתם המבקש על ערבות אישית להבטחת התחייבויותיה של חברת יצים לבנק.

2. ביום 25.6.2013 הגיש הנאמן "בקשה בהסכמה לחתימה על הסכם פשרה עם בעל השעבוד", במסגרתה הסכימו המבקש ורעייתו, הבנק והנאמן על סדר מימוש השעבודים שהוטלו לטובת הבנק, כך שדירת המגורים תמומש רק אם מימוש יתר הנכסים שבבעלותם ובבעלות חברת יצים לא יביא לפירעון מלוא חובם לבנק (להלן: הסכם הפשרה). כבר באותו היום אישר בית המשפט קמא את הסכם הפשרה.

3. לאחר מימוש הנכסים המסחריים, ומשנותר חוב כלפיו, החל הבנק בהליכים למימוש דירת המגורים במסגרת הליכי ההוצאה לפועל. ואולם, בהמשך הסכימו הנאמן

והבנק שהדירה תמומש במסגרת הליך פשיטת הרגל, וביום 22.5.2018 עדכנו את בית המשפט קמא שהם מנהלים מגעים ליצירת הסדר כולל עם הבנק למימוש דירת המגורים.

4. לאחר למעלה משנה, ביום 1.7.2019 הגיש הנאמן הודעה לבית המשפט קמא, בה ציין שביום 4.2.2019 הגיש המבקש הצעה להסדר פשרה, לפיה יאתר רוכש שירכוש את זכויותיו בבית המגורים, על סך 630,000 ש"ח, על מנת שסכום זה ישמש לכיסוי יתרת חובותיו לבנק, ויתרת הסכום תועבר לקופת פשיטת הרגל. ואולם, בהודעה צוין כי ביום 11.6.2019 דחתה אסיפת הנושים את ההצעה. בהמשך לכך, ביום 3.7.2019 התקיים דיון במעמד הצדדים, בסיומו הורה בית המשפט קמא למבקש להגיש בתוך 20 ימים הצעה משופרת להסדר עם נושיו, שלא תכלול את החוב לבנק. בנוסף, ניתנה למבקש ארכה עד ליום 1.11.2019 על מנת להגיע להסכמות עם הבנק לסילוק יתרת החוב כלפיו.

5. בהמשך לכך, ביום 3.10.2019 הגיש המבקש הודעה לבית המשפט קמא לפיה התקיימו מגעים בינו לבין הנאמן והבנק כדי להגיע להסדר. ואולם נטען שמגעים אלה הגיעו למבוי סתום, מכיוון שרשות המיסים הגישה דרישה לתשלום חוב מס שחל לטענתה על נכס של חברת יצים, אשר נמכר על ידי הבנק במסגרת הליכי ההוצאה לפועל. משכך, עתר המבקש במסגרת הודעתו לקבלת מסמכים מרשות המיסים על אודות אותו חוב. בתגובתה טענה רשות המיסים כי בגין עסקת מכר של נכס מקרקעין של חברת יצים לצד ג' (להלן: עסקת המכר) צמח לחברה חוב מס, שבגינו הוטל שעבוד על אחד מנכסיה המסחריים, וכי הבנק מכר את הנכס עליו הוטל השעבוד בגדר הליכי פשיטת הרגל. ואולם, רשות המיסים סירבה למסור מידע למבקש בעניין עסקת המכר והחוב האמור מנימוקים שונים (לפירוט ראו תגובה מיום 6.11.2019).

6. ביום 1.12.2019, משהמבקש לא הגיע להסכמות עם הבנק לעניין סילוק חובותיו, הגישו הנאמן והבנק בקשה למימוש השעבוד שהוטל על דירת המגורים (להלן: בקשת המימוש). ביום 15.6.2020 התקיים דיון בעניין בקשת המימוש, במהלכו טען המבקש כי מאז הדיון הקודם בעניינו (מיום 10.2.2020) הוא ניסה לקדם הצעה לפיה ישלם לקופת הכינוס כ-1.5 מיליון ש"ח וכ-200,000-300,000 ש"ח לבנק, באמצעות היעזרות בקרוב משפחתו. ואולם, לטענתו בסוף שנת 2019 נודע לו על החוב (המוכחש) לרשות המיסים, שיש בו כדי להשפיע על הצעתו לקביעת הסדרים עם הבנק ויתר נושיו. כמו כן, נטען כי אם החוב לרשות המיסים אכן קיים – הרי שכבר התיישן. ואולם, בסיום הדיון נקבע שעל המבקש להסדיר את חובו לבנק תוך 60 ימים, אחרת ינתן היתר למימוש דירת המגורים על ידי הנאמן ובא כוח הבנק. זאת, לאור טענות הצדדים ובשים לב למועד פתיחת הליך הכינוס (שנת 2011). כמו כן, ניתנה למבקש ארכה של 60 ימים להביא לנאמן את ההצעה

שהעלה במסגרת הדיון, ונקבע שככל שלא תוגש הצעה רשמית בתקופה זו, יינתן לנאמן אישור לממש את דירת המגורים אף אם יסולק החוב לבנק.

7. לאחר כחודשיים וחצי, ביום 24.8.2020 הגישו הנאמן והבנק "בקשה לחתימה על צו מינוי כונסי נכסים" בנימוק שהמבקש טרם הסדיר את חובו לבנק. טרם ההכרעה בבקשה זו, ביום 15.9.2020, הגיש המבקש לבית המשפט קמא בקשה להארכת המועד להסדרת חובו כלפי הבנק ב-90 ימים נוספים, על מנת שיוכל לסיים את ההליך מול רשות המיסים לפני כן. לאחר קבלת התייחסויות הצדדים, ביום 4.11.2020 דחה בית המשפט קמא את הבקשה, מן הטעם שלא עלה בידי המבקש לסלק את חובו כלפי הבנק חרף ארכות חוזרות ונשנות שניתנו לו לשם כך, ובהעדר רלוונטיות של המחלוקת בין המבקש לרשות המיסים לחוב כלפי הנושה המובטח – הבנק.

8. עקב האמור, ביום 9.11.2020 הגישו בא כוח הבנק והנאמן בקשה לחתימה על פסיקתא לפיה ימונו ככונסי נכסים לדירת המגורים. ביום 22.11.2020 נתן בית המשפט פסיקתא כמבוקש, והבהיר כי מימוש דירת המגורים ייעשה בפיקוחו.

על החלטות בית המשפט קמא מימים 4.11.2020 ו-22.11.2020 הוגשה בקשת רשות הערעור המונחת לפניי, ולצידה בקשה לעיכוב ביצוע.

טענות הצדדים

9. בבקשת רשות הערעור עותר המבקש, שאינו מיוצג על ידי עורך דין, להורות על ביטול הליכי המימוש של דירת המגורים ועל הארכת המועד להסדרת חובותיו לנושים ב-90 ימים, כדי לאפשר לו להסדיר את הסוגיה מול רשות המיסים. לטענת המבקש, רשות המיסים נזכרה בחוב כלפיה לאחר שנים רבות, תוך שהיא מסכלת את הסדרת חובותיו, ומנסה לגרום לכך שהוא ומשפחתו, לרבות בנו הנכה, יפוננו מביתם רק עקב אותו חוב עלום ומוכחש. בהקשר זה, נטען כי לא ניתן להגיע להסדר מאחר שהמבקש וחברת יצים אינם יודעים את מהות החוב, נוכח סירוב רשות המיסים למסור פרטים על אודותיו, והבנק לא יודע מהי יתרת הכספים שבידיו כתוצאה ממכירת הנכסים המסחריים. עוד נטען כי נוכח מגיפת הקורונה ממילא לא סביר שדירת המגורים תימכר במחיר ריאלי בחודשים הקרובים. זאת ועוד, טוען המבקש כי בהמשך לדיון מיום 15.6.2020 שכר בנו את שירותיהם של עורך דין ומשרד רואה חשבון לשם בדיקת החוב הנטען לרשות המיסים. לטענתו, הליכי הבדיקה מצויים בשלב מתקדם, וכי בשלב זה קרוב לוודאי שאין לחברת יצים חוב לרשות המיסים, ובקרוב יהיה ניתן לקיים את ההסדר עליו הסכימו הצדדים

בעבר. במסגרת הבקשה לעיכוב ביצוע מוסיף המבקש שאם יתברר שאכן קיים חוב של חברת יצים לרשות המיסים, בנו של המבקש מתחייב למכור נכס שבבעלותו לשם פירעון החוב, כך שבכל מקרה ניתן יהיה לקיים את ההסדר בין הצדדים.

10. בהחלטה מיום 3.12.2020 ציינתי כי המסמכים שצורפו לבקשת רשות הערעור ולבקשה לעיכוב ביצוע אינם מציגים תמונת מצב עדכנית ביחס להליכים המתנהלים מול רשות המיסים, ועל כן הוריתי למבקש להגיש מסמכים עדכניים ביחס להליכים האמורים, לרבות אישור רואה חשבון עדכני. לצד זאת, הוריתי על מתן צו ארעי לפיו יעוכב הליך מימוש דירת המגורים עד למתן החלטה אחרת.

11. לאחר שניתנו למבקש שתי ארכות, ביום 10.1.2021 הגיש המבקש "דו"ח משוער עדכני לחברת יצים" מטעם רו"ח חוה נאור (להלן: הדו"ח). בדו"ח צוין כי הוא "מבוסס על שחזורים והנחות עבודה, בכדי לנסות לפצות על אי קבלת מסמכים משלימים מהבנק", וכי הוא "צפוי לעבור שינויים בכפוף לקבלת הניירת המשלימה מהבנק". מכל מקום, צוין בדו"ח כי לחברת יצים יתרת חוב לרשויות מס שבח בסך של 554,296 ש"ח, לאחר קיזוז הוצאותיה של משנת 2011. בנוסף צוין בדו"ח כי נראה שניתן יהיה לקזז את הסכום הנ"ל, או חלק ממנו, כנגד ההפסדים של חברת צ'ירפולי. עם זאת, הובהר בדו"ח כי מוקדם מדי להסיק מסקנות לגבי הקיזוז האמור, בין היתר בשל חוסר בנתונים משלימים מהבנק, לרבות העדר הסבר מדוע דווח למס הכנסה רק חלק מסכום עסקת המכר.

12. לטענת הנאמן דין בקשת רשות הערעור להידחות, מן הטעם שהלכה למעשה מדובר בבקשה נוספת להארכת מועד לפירעון החוב כלפי הבנק, כאשר המבקש אינו טוען לטעות עובדתית או משפטית שנפלה בהחלטות בית המשפט קמא, ואף לא מבסס את בקשתו על ראיות כלשהן. עוד נטען כי בפועל המבקש השיג את מבוקשו בפנייתו לבית משפט זה, שכן הלכה למעשה הגשת בקשת רשות הערעור הביאה לדחייה נוספת של המועד לפירעון החוב לבנק. ואולם, הדבר לא קידם את ההליך בענייניו, ודי בכך כדי להביא לדחיית בקשת רשות הערעור. בנוסף, נטען כי החוב לרשות המיסים ידוע למבקש מזה כשנה וחצי, כאשר בנו של המבקש פועל להסדרתו כבר למעלה מחצי שנה. יתרה מכך, טוען הנאמן כי מהדו"ח עולה שהמחלוקת מול רשות המיסים היא על סכום של פחות מ-50,000 ש"ח, ולא כפי שטען המבקש בתחילה, וכי במסגרת הדו"ח הובהר שמוקדם מכדי להסיק מסקנות, ונדרשת עבודת שחזור גדולה. אשר על כן, סבור הנאמן כי בקשת רשות הערעור מהווה שימוש לרעה בהליכי משפט. לבסוף, נטען כי החוב לרשות המיסים משפיע לכל היותר על גובה החוב של המבקש כלפי הבנק, אך אין לו

השפעה על החובות בהליך פשיטת הרגל, שכן כפי שהבהיר בית המשפט קמא למבקש, נכון לקדם הסדר עם הנושים בהליך פשיטת הרגל במנותק מהסדרת החוב לבנק.

13. הכונס הרשמי (המשיב 3. להלן: הכנ"ר) מצטרף לתשובת הנאמן, ומדגיש כי למבקש ניתנו הזדמנויות רבות לכיסוי חובותיו או להגיע להסדר עם נושיו, גם לאחר שהתגלה החוב הנטען לרשות המיסים. בנוסף, נטען שהחלטה לעניין דחיית הליכי המימוש של דירת המגורים מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט של חדלות פירעון, וכי המקרה דנן אינו מצדיק התערבות של בית המשפט של ערעור.

14. הבנק מתנגד אף הוא לבקשת רשות הערעור. הוא עומד על כך שהליכי המימוש של דירת המגורים מעוכבים למעלה מ-8 שנים (ממועד אישור הסכם הפשרה), שניתנו למבקש הזדמנויות רבות להסדרת החוב כלפיו, ושהליכי המימוש של דירת המגורים עלולים לערוך זמן רב. עוד נטען כי משהסכימו כלל הצדדים למימוש הנכס וניתן אישור בית המשפט להסכם הפשרה – הצדדים מושתקים מלטעון נגד זכותו של הבנק לממש את דירת המגורים אם נותר חוב כלפיו. לטענת הבנק, החוב הנוכחי כלפיו עומד על סך של כ-400,000 ש"ח, ואינו שנוי במחלוקת, כאשר אין על הפרק כל הצעה מצד המבקש לפירעון החוב. בנוסף, הבנק סבור שאם אכן קיים חוב של חברת יצים לרשות המיסים יש בכך חיזוק לצורך במימוש דירת המגורים, שכן במצב דברים זה יידרש הבנק להעביר לרשות המיסים את הכספים שקיבל בגין מימוש אחד מהנכסים המסחריים של חברת יצים, ובכך יגדל חוב המבקש כלפיו.

דיון והכרעה

15. לאחר שעיינתי בבקשת רשות ערעור ובטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור.

16. הלכה פסוקה היא כי בית המשפט של הערעור אינו נוטה להתערב בשיקול הדעת המוקנה לבית משפט של פשיטת רגל, בשל מומחיותו הייחודית בתחום ולאור התרשמותו הישירה מבעלי הדין, מראיותיהם ומכלל נסיבות העניין (רע"א 7692/19 אביחסרה נ' עו"ד תורג'מן, פסקה 8 (9.1.2020); רע"א 7076/20 הנמן נ' הנמן, פסקה 12 (28.12.2020)). אינני סבור כי הבקשה דנן נמנית בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות כאמור.

17. במקרה דנן בית המשפט קמא נתן למבקש שהות ארוכה במיוחד לשם הסדרת חובו כלפי הבנק, ובכך להימנע ממימוש דירת מגוריו. שהות נוספת ניתנה, הלכה

למעשה, כתוצאה מהצו הארעי שניתן על ידי בהחלטתי מיום 3.12.2020. ואולם, המבקש לא ניצל את הארכות החוזרות ונשנות שניתנו לו להסדרת החוב לבנק, שכאמור, דבר קיומו והיקפו אינם שנויים במחלוקת בין הצדדים. למעשה, רק כש"חרב" פינוי דירת המגורים הונחה על צווארו של המבקש, הוצגו מסמכים חשבונאיים לעניין החוב לרשות המיסים. ואולם, טענת המבקש שיש בחוב לרשות המיסים כדי להשפיע על הצעתו לקביעת הסדרים עם הבנק ועם יתר נושיו אינה יכולה להצדיק את המשך עיכוב הליכי המימוש של דירת המגורים, המתעכבים כבר למעלה מ-8 שנים, בהתאם להסדר הפשרה. כך, במיוחד בהינתן שדבר קיומו של החוב הנדרש על ידי רשות המיסים ידוע למבקש מזה כשנה וחצי. יתרה מכך, לא מצאתי בדו"ח הסבר המניח את הדעת לעניין היקף החוב הנוכחי של חברת יצים לרשות המיסים או ההליכים שמתנהלים כעת מול הרשות, לא כל שכן ביסוס לטענת המבקש לפיה "קרוב לוודאי שאין חוב כלשהו לרשות המיסים".

18. אומנם פינוי המבקש ובני ביתו מדירת מגוריהם אינו צעד שניתן להקל בו ראש, אולם מנגד ניצבים שיקולים כבדי משקל התומכים בדחיית בקשת רשות הערעור, לרבות: התמשכות הליכי פשיטת הרגל בעניינו של המבקש; העובדה שהמבקש לא הצביע על מקורות כספיים אחרים לתשלום חובו לבנק, וממילא לא הניח הצעה קונקרטית כלשהי לפירעון חובותיו לבנק; העדר נימוק משפטי שבגיניו יש לעכב את הליכי המימוש כשלעצמם; ובמיוחד העובדה שממוש דירת המגורים נעשה בהתאם להסכם הפשרה בין הצדדים, לפיו הבנק זכאי לפירעון מלוא החוב כלפיו, ככל שהמבקש לא יעמוד בהוראות ההסכם. ודוק, משהמבקש עצמו טוען כי בנו מתחייב לפרוע את החוב לרשות המיסים ככל שיתברר כנכון, אין מקום לקבל את הטענה שיש בחוב לרשות המיסים כדי לסכל את אפשרות המבקש להגיע להסדר עם הבנק בנושה מובטח.

19. 10 דבר: בקשת רשות הערעור נדחת. הרבה לפני משורת הדין ניתנת למבקש ארכת חסד אחרונה להסדיר את חובו מול הבנק עד ליום א', 28.2.2021. ככל שלא תנוצל גם ארכה זו, ולא יושג הסדר להנחת דעת הבנק, יבוטל הצו הארעי, כך שהחל מיום 1.3.2021 יהיו כונסי נכסים שמינה בית המשפט קמא (בא כוח הבנק והנאמן) רשאים לפעול למימוש דירת המגורים בהתאם לפסיקתא. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ג' באדר התשפ"א (15.2.2021).

ש ו פ ט